

DEBRECZENI FÜGGETLEN ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: FIAC-UTCA 49

Hadseregünk orosz földön

Az osztrák-magyar csapatok két orosz várost elfoglaltak — Csatározások a bosnyák-szerb és a bosnyák-montenegrói határon — Montenegró hadat üzent a monarkriának — Lüttich a németek kezében — Japán hadüzenet Oroszországnak

Debrecen, augusztus 7.

A monarkia hadserege ma diadalmas hadi tényekkel megkezdte előnyomulását Oroszország ellen. Az öröm feltörő érzésével jelentjük ezt, olyan örömmel, amilyennel győzelmes csapatainkat az orosz iga alatt görnyedő lengyel testvérek az elfoglalt orosz területeken üdvözölték.

Harminc-negyven kilométernyi távolságra a monarkia határától már magyar huszárok száguldják be az orosz mezőket, a magyar fiúk ezredei lépkednek büszkén az elfoglalt városok közegetén s már kezét szorítottak tisztjeink a szintén diadalmasan előnyomuló német sereg tisztjeivel a Censztchovótól Krakauig terjedő nagy mezőn. És az egyesült osztrák-magyar-német seregek most már hamarosan elfoglalják Orosz-Lengyelország fővárosát, Varsót, amely nemsokára talán ismét lengyel koronázó város lesz.

Éppen ilyen örömet fakasztó hírek érkeznek a déli harctérről, ahol hadseregünk vitéz katonái egymásután követik el bravuros tetteiket és az ellenségnek minden kísérletét visszaverik.

A nyugati harctéren a német-francia háboruból is a legkedvezőbb hírek érkeznek szövetségeseink mozdulatairól. A német sereg ma már Belgium bensejében van s elfoglalta Lütticht, Belgium egyik legnagyobb és leggazdagabb városát. Tegnap egyik serege már francia területen foglalt, ma a Belgiumon át Párisba vezető ut nagyrészt tette meg a másik sereg. Az örömhíreknek ezzel azonban még nincs vége. Berlinből jön a hír, hogy Japán is megüzente a háborút Oroszországnak, tehát, amint azt a nagy európai fölfordulás kezdetén sejtetni engedte: fölveti a mandzsuriai kérdést, hogy korrigálja a tíz év előtt rosszul sikerült békét. E hírt még nem erősítették meg hivatalosan, de olyan helyről származott, amelynek szavahihetőségében és jól értesültségében nincs ok kételkedni. — Valószínűnek is látszik, hogy mindazok a hatalmak és országok, amelyeknek valamelyes követeléseik, törekvéseik, vagy rendezni való kérdései van, beleavatkozzanak a most megindult világháborúba, mert aki most kimaradt, annak egy évszázadig aligha lesz módja azokat érvényesíteni.

A háboru legújabb eseményeiről a következő távirataink számolnak be:

Osztrák-magyar csapatok hóditása Oroszországban

(Hivatalos jelentés.) Budapest, augusztus 7. — A miniszterelnökség sajtóosztályának közlése:

Oroszország ellen e hó 6-án délután Krakau mellett offenzióval kezdődött meg a háboru. Erős lovasság, kerékpár- és gyalogszolgálatok orosz területre törtek be, bevették Olkus és Wolbrom városokat és egyesültek a Censztchovóig előrehaladt német csapatokkal.

A Krakautól északra fekvő és a Nove-Breskonál az északi Visztula-part mentén elterülő orosz határszéli magaslatok a mi birtokunkban vannak. A lengyel lakosság lelkesedéssel csatlakozott a mi csapatainkhoz, amelyeknek mozgósítása program szerint nyugodtan folyik; a tiszték és a legénység emelkedett hangulatban várják az eljövendő nagy eseményeket.

A déli harctérről

(Hivatalos jelentés.) Budapest, augusztus 7. Este 7 óra 30 perc. (A miniszterelnökségi sajtóiroda jelentése.) A két harctérről érkező jelentések — miként várható is volt — általában kedvezőek, habár érthető módon egyelőre csak kisebb harcokról szólnak.

A déli harctéren Wardiste-Rudo bosnyák határvonalon a szerbeknek egy betörését a határon levő csapataink visszautasították.

Augusztus 5-éről 6-ra virradó éjszaka ugyancsak megghiusult a montenegróiaknak az a törekvése, hogy előre haladjanak. Ez a betörés különben is egyrészt a jognak flagrns megsértése, mert Montenegro követünknek ugyan augusztus 5-én fél hat órakor délután adta át a hadüzenetet, de megvonta a lehetőséget attól, hogy a követ erről kormányunkat azonnal értesítse. Másrészt azonban örvendetes tanubizonyosságát adta annak, hogy népiünk lelkesen közreműködik a betörések visszautasításában.

A miniszterelnök a háboru hírének ellen.

Tisza István gróf miniszterelnök ma a következő rendeletet küldte Debrecen város polgármesteréhez:

A m. kir. miniszterelnöktől.

5878. I. M. E. — Igen sürgős!

Polgármester Ur!

Az ország több részéből arról értesítenek, hogy egyes lelketlen üzérek azt a hitet terjesztik el a nép között, miszerint a mozgósítás céljaira átvett lovak ára fejében adott utalványt nem fogja az állam beváltani. Egyes helyeken meg éppen a papirpénz elértékteleződését híresztelik s úgy a lóár-utalványokat, mint itt-ott a papirpénzt is az így tévutra vezetett egyénektől potom áron vásárolják össze.

Felhívom Polgármester Urat, hogy sürgősen tegye közhírré, miszerint mind a két állítás merőben valótlan s a hiszékeny népnek lelkiismeretlen elámitása és megkárosítása.

Figyelmeztesse a közönséget, hogy ily családi kísérleteknek fel ne üljön, s ha ilyen üzelmek tudomására jutnak, azok elkövetőit a hatóságoknál jelentse fel. Mert aki polgártársainak ekként való félrevezetésével és tévedésbe ejtésével őket megkárosítja, magának jogtalan hasznot szerez, csalást követ el és a büntető törvénykönyv rendelkezései alá esik. Az igazságügyminiszter ur utasította a királyi ügyészségeket, hogy hasonló esetekben a legnagyobb gyorsasággal és szigorral járjanak el, a közigazgatási hatóságokat pedig felhívom, hogy ezen káros üzelmek megakadályozása és megtorlása tekintetében a legnagyobb erélyvel működjenek közre és a tudomásukra jutó hasonló esetben a büntető eljárás megindításáról gondoskodjanak.

Vármegyei törvényhatóságokban ezen rendeletem tartalma telefon utján vagy ahol ilyen nincs, a leggyorsabb közlekedési eszköz felhasználásával az összes községekben nyomban közhírré teendő.

Budapest, 1914. évi augusztus hó 5-én.

Tisza, s. k.

A karánsebesi püspök a románokhoz

Lugos, augusztus 7. *Cristea* Miron karánsebesi görög keleti román püspök egyházmegyéje híveivel *pásztorlevelet* intézett, amelyben a Szerbia elleni háborunkat *jogosnak és igazságosnak* hirdeti és buzdító szavakkal fordul híveikhez, akikről elvárja, hogy *a trón és a haza iránti törhetetlen hűségükben megmaradnak*. Az egyház, amely erre a hűségre nevelte a román népet, meglepődéssel látja, hogy *nevelésének örvendetes eredménye az a mostani lojalitás is, amelyet e válságos időkben tanusít a román nép a trón, az uralkodóház és a haza iránt.*

— Tudjunk, — ugymond a püspök, — hogy a szerb királyság a Dunának egy része mentén húzódik el Orsovától Pancsováig, tehát a karánsebesi egyházmegye határánál. És bár az ellenség még gondolkodni sem merészkedhet arra, hogy hazánk határait átlépje, mégis egyházmegyénk híveinek résen kell lenniök az ellenség minden mozdulatával szemben. Fogadjátok a legnagyobb lelkesedéssel a vidékeiken átvonuló katonáinkat. A haza minden igaz fia köteles mindenben segídezni nyújtani azoknak, akiknek kezébe most le van téve az ország sorsának ügye és jövőnk minden boldogsága. Gondoskodjatok azokról a hitvesekről és gyermekekről, akiknek férjei kivonultak a becsület mezejére. Ne féledkezzetek meg sohasem arról, hogy hadba vonuló fiaink és hozzátartozóik szenvedésük árán váltják meg életünket és jövőnket.

A pásztorlevél ezután *fölvívja a román néket, hogy minél tömegesebben jelentkezzenek a Vörös Keresztnél* és nyújtsanak segídezést ott, ahol erre a segídesre szükség van. Figyelmezteti a népet, hogy óvakodjék minden olyan cselekedettől, amely a közigazgatási hatóságok rendkívüli munkáját megnehezíti. Kerüljék a korcsmákat és általában a háborus időkhez méltó lelki emelkedettséggel legyenek érdemesek a trón és haza védelmében vallás- és nemzetiségi különbség nélkül a nagy jövőre hivatott nagy nemzet fiaikhoz.

Könyörgés a hazáért.

A statusquo izraelita hitközség Deák Ferenc-utcai templomában holnap, *szombaton délelőtt fél tizenegy órakor külön istentisztelet lesz*, amelyen *Krausz Vilmos* főrabbi imát fog mondani fegyvereink dicsőségéért.

A debreceni autonóm orthodox izraelita hitközség előjárósága a hitközség főabbijával egyetértőleg elrendelte, hogy a hitközség Pásti-utcai templomában és a József királyi herceg-utcai imaházában további intézkedés háromszor hetenkint: szombaton, hétfőn és csütörtökön a szokásos reggeli istentisztelettel kapcsolatosan külön könyörgés tartását a haza és hű szövetségese fegyveres hadai győzelméért.

A bácskai szerbek a Vörös Keresztért.

Ujvidék, augusztus 7. A Vörös Kereszt Egylet nemes és önfeláldozó tevékenységének megkönnyítésére folyó gyűjtési akció eddigéig is nagyszerű eredménnyel biztat. A gyűjtés eredménye alig pár nap alatt *40,000 koronát* tüntet föl és jellemző a délvidéki hangulatra, hogy *az adakozók tulnyomó részben szerbek.*

A németek Lüttichben

Berlin, augusztus 7. Egy kisebb német lovassapat Lüttich városába bevonult és nagy riadalmat okozott. A várparancsnokot el akarták fogni, de ez elmenekült.

Lüttich (Liège), a hasonló nevű belga tartomány fővárosa, az Ourthe folyónak a Maasba való ömlésénél. Bruxelles és Antwerpen után legnagyobb városa Belgiumnak, 230,000 lakossal. Nagy ipari- és kulturális központ. A németek által történt megszállása főképpen vasúti összeköttetései révén, elsősorú stratégiai siker.

(Hivatalos jelentés.) Berlin, augusztus 7. **Lüttich elesett, a város a németek kezében van.**

Ujabb német hódítás Oroszországban

Berlin, augusztus 7. A németek megszállották Alexandrovo orosz várost és ötven orosz katonát foglyul ejtettek.

Alexandrovo az északi német-orosz határon, a Visztula partján van, Thorntól délkeleti irányban.

Fölrobbantották a pétervári német nagykövetség palotáját

Berlin, augusztus 7. Az a hír érkezett ide, hogy a pétervári német nagykövetség gyönyörű palotáját lerombolták, mert állítólag Konstantin nagyherceget Németországban, ahol átutazott, inzultálták és mivel az özvegy cárné vonatát Németországban föltartóztatták.

A Wolff-ügynökség úgy a Konstantin nagyherceg inzultálásáról, mint a cárné föltartóztatásáról szóló hirt a legerélyesebben megcáfolja.

Japán hadat üzent Oroszországnak?

Berlin, augusztus 7. Félhivatalosan közlik:

Japán megüzente Oroszországnak a háborút. A japán követség előtt óriási tömeg tüntetett. A követ helyettese, Antony Kuna-pochi megjelent a követségi palota erkélyén és kijelentette, hogy nincs fölhatalmazása a japán-orosz hadüzenet hírének sem megerősítésére, sem cáfolatára.

Augusztai főhercegnő a haditudósítóknak.

Budapesti tudósítónk jelenti: A magyar lapok haditudósítói ma este 9 órakor utaztak el Budapestről az északi harctérre. Vonatra szállásuk előtt érdekes meglepetés érte őket. A pályaudvaron megjelent a főhercegi udvar kamarása és átadta a haditudósítóknak Augustai főhercegnő ajándékát: egy-egy angol pipát és piros karszalagot. A pályaudvar közönsége lelkesen bucsuzott a harctérre induló hírlapíróktól.

Bojkot a francia áruk ellen.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Budapest közönsége óriási fölháborodással vette tudomásul azokat a híreket, amelyek jelentették, hogy Párisban és általában egész Franciaor-

szágban milyen brutális bánásmódban részesítik a magyar és az osztrák alattvalókat. A francia brutalitásra Budapestnek a válasza: bojkot a francia áruk ellen. A francia ellenes bojkotmozgalom egy-kettőre kialakult és rövidesen kellő szervezetet nyer.

Háborus kormányrendeletek

A miniszterelnök hirdetménye a kivételes intézkedésekről.

A miniszterelnök *hirdetményi* bocsátott ki a kivételes intézkedésekről. — A hirdetmény ezeket tartalmazza:

Hadkötelesek, még ha tényleges szolgáltatásban nem állanak is, utlevelet nem kaphatnak és az állam területéről nem vándorolhatnak ki.

Mindenki köteles a nálla megszálló bel- és külföldi egyén távozását és érkezését bejelenteni, ha a város területén a rendelet életbelépte előtt három hónapnál rövidebb idő óta tartózkodnak.

A hatóság felhívására mindenki köteles a birtokában levő fegyvert és robbanó anyagokat elismervény ellenében átadni. Postagyalombok és légi járművek csak hatósági engedély mellett tarthatók.

Új egyesületeket, fiókegyesületeket alakítani nem szabad. Népgyűlések, gyülekezések nem tarthatók, csak a rendőrhatalom előzetes beleegyezésével.

Intézkedik a hirdetmény a sajtóról is. — Ezek azonban már közölve voltak.

Elmondja a hirdetmény azt is, hogy a *hadviselés érdekeit érintő büncselekmények szigorubb elbírálás alá esnek, mint béke idején* és hogy az ilyen büntettekben minden esetben a kir. törvényszék ítélkezik.

Közi a hirdetmény a *moratórium életbeléptetését*, valamint a hajózható folyókön a kikötés helyét és egyéb, már nagyrészben közölt rendkívüli intézkedéseket.

A hirdetményhez a következő megjegyzést fűzi a miniszterium:

A m. kir. miniszterium elvárja az ország hazafias lakosságától, hogy a nemzet védelme érdekében tett összes kivételes rendelkezéseket nem a büntetések súlyától való félelmetől, hanem polgári kötelességérzetből és hazaszeretetből a legszigorubbán meg fogja tartani.

Gróf Tisza István,
m. kir. miniszterelnök.

A honvédelmi miniszter a gazdasági munkák biztosításáért.

Hazai Samu honvédelmi miniszter a mezei munkák biztosítása érdekében a következő rendeletet küldte Kovács József polgármesterhez:

Polgármesternek, Debrecen.

Aratásra, behordásra, cséplésre feltétlen szükséges mérvben népfelkelő és katonai csoportokat polgári ruhában fogok kirendelni. — Ezen csoportok járási székhelyekre, városokra lesznek kiküldve, onnan járási tisztviselő, illetve polgármester, vagy csoportokban egyes nagybirtokosokhoz, vagy egyenkint saját munkájuk végzésére kiküldi. — A csoportok számereje járásonként, illetve városok részéről az illetékes hadtestparancsnoksággal mielőbb táviratilag közlendő. Az összes kirendelt emberek szeptember elején feltétlenül ismét állomáshelyeikre bevonulni kötelesek, a mit a járási tisztviselő, illetve polgármester megbízhatóan ellenőrizzen.

Honvédelmi miniszter.

A polgármesteri hivatal a távirat alapján a következő hirdetményt tette közzé:

A honvédelmi miniszter azon birtokosoknak, akiknek az aratás, hordás és cséplésre kisegítő munkásokra feltétlenül szükségük

Tábori és hadi felszerelésekhez
EVŐESZKOZOK ↓ RESEK ↓ PALACKOK

FŐZŐKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LÁMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK TEVESZŐR - TAKARÓK

BÓRÖNDÖK BROWNING REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK
MENTZE ÁRUHÁZABAN,
PIAC-UTCA 38. SZÁM

van, népfelkeléses katonai csoportok kiküldését engedélyezi.

Ez iránt jelentkezéseket a polgármesteri hivatal fogad el.

A hajóáratok beszüntetése.

A polgármesteri hivatal ma a kereskedelmiügyi minisztertől a „Cunard” Magyar Amerikai vonal, „Norddeutscher Lloyd” és „Hamburg Amerika Linie” amerikai hajóárait ideiglenes beszüntetése tárgyában a következő átiratot kapta:

Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének.

Felhívom Cimet, miszerint hatósága területén a legkiterjedtebb módon, esetleg napilapok útján haladéktalanul tegye közhirrre, hogy a fenforgó háborus veszélyre való tekintettel a „Cunard” Magyar—Amerikai vonal, a „Norddeutscher Lloyd” és a „Hamburg—Amerika Linie” hajóinak Fiume, Bréma és Hamburgból Amerikába való indulása — egyelőre — elmarad.

Budapest, 1914. augusztus 4-én.

Horváth Emil,
államtitkár.

A gyilkos Szerbia

A monarchia körjegyzékéhez csatolt emlékiratoknak rendelkezésünkre bocsájtott szövegéből.

IV.

A három merénylőnek és a fegyvereknek Szerbiából Boszniába történt szállítása.

Princip e tekintetben a következőket vallja: Ciganovic azt mondta Cabrinovicnak, Grabeznek és Principnek, hogy utjukat Sabacon és Somicán keresztül Tuzlára vegyék és ott Jovanovic Miskóhoz forduljanak, aki a fegyvereket majd átveszi. Egyelőre Sabacra kellett nekik menni és ott Popovic Ráde őrnagynál kellett jelentkezni, aki számára Ciganovic egy cédulát adott, amelyet Princip vett át. A három összeesküvő a fegyverekkel együtt május 28-án hagyta el Belgrádot. Sabacon Princip átadta a Ciganovicól kapott cédulát Popovic őrnagynak, aki erre mindhárom embert a parancsnokságra vezette és számukra egy utlevelet állított ki, melyben igazolja, hogy egyikük pénzügyőr, a másik kettő pedig ennek bajtársa. Az utlevélben benne volt ennek az állítólagos pénzügyőrnek a neve, de ezt Princip elfelejtette. Popovic őrnagy egy lezárt irást is adott át ugyanakkor nekik, amely a boszniai határkapitányhoz volt intézve, akinek neve Pravanovic, Pradanovic, vagy Predojevic volt.

Princip, Cabrinovic és Grabez Sabacon töltötték az éjszakát és másnap reggel utaztak vasuton Lovnicára és pedig a Popovic őrnagy által adott utlevél alapján féljegyezték. Délben érkeztek Lovnicára, ott átadták a határkapitánynak Popovic őrnagy levelét, amelyben csak ennyi volt: „Nézd, hogy ezeket az embereket fogadd és ahol tudod, átvedesd.”

A határkapitány azt mondta, hogy a finánc őrszemeit a határtól elhívja és a három embert a legbiztosabb emberére bizza. Ezután telefonált és a három cinkost másnap reggel 7 órára irodájába rendelte.

Másnap reggel megegyezett a három összeesküvő, hogy Cabrinovic és Grabez utlevelével nyíltan Zromiki uton megy, Princip és Grabez azonban a határt titokban lépik át. Ezt a tervet a határkapitánynyal megbeszélték és elhatározták, hogy Ljesnicából egy finánc-őrszem, névszerint Grbic, Principet és Grabezt az ő őrházába viszi és a határon átjuttatja. Cabrinovic Zvornih irányában Banjakoviljácára ment gyalog, Princip és Grabez Grbic fináncal együtt Jesnicára kocsiztak, ahol a bombákat és a revolvert egy szállodai szobában tették le. Egy alkalommal Grbic finánc is látta ezen tárgyakat. Princip maga titokzatosnak nevezte ezen utjukat.

Grabez lényegében megegyezően vallott Principel, de hozzáfűzte, hogy Grbic nevetett, mikor a bombákat és a revolvert látta, csupán azt kérdezte, hogy Boszniába mennek ezekkel a bombákkal. A finánc bizonyára úgy vélte, hogy Grabeznek és Principnek missziója van.

Grbic és egy másik finánc Principet és Grabezt csolnokon a Drina egy szigetéhez vitték. Ott Grbic arra utasította őket, hogy egy parasztra várjanak, az viszi majd el őket. Másnap reggel egy paraszt jött, aki aztán éjjel a mocsáron keresztül és a hegységben keresztül Priboj környékére vitte, ahol az ottani tanítónak, Cubrilovicnak adta át őket továbbítás végett.

Cubrilovic vitte azután Jovanovic Miskóhoz Tuzlára őket.

Cabrinovic vallomásaiban Principel és Grabezrel egyezően adta elő elválásuk időpontját az utat, kiegészítésként csupán azt fűzi hozzá, hogy Popovic őrnagy nekik elbeszélte, hogy az érkezésük előtt való nap jött Belgrádból Sabacra.

Loznican Cabrinovic, Princip és Grabez elhatározták, hogy elválnak, mert veszélyes volna hármójuknak együtt menni. A loznici határkapitány ezen elhatározás után megdicsérte őket és Cabrinovicnak egy levelet adott, amely Jaklojevic M. tanítóhoz Mali Zvornikba szolt. Erre Cabrinovic az általa hozott bombákat, browningokat és löszert Principnek és Grabeznek átadta és a mellérendelt fináncal együtt Mali Zvornikba ment.

Ott megtalálta Jaklojevic tanítót, akinek a losnicai határkapitány levelét átadta. Erre az utóbbi a szerb határőrszemeket értesítette. Midőn Cabrinovic a tanítóval együtt később ezekhez a határőrszemekhez jött, már egy ember várt rá, aki csolnokon a Drinán át Nagy-Zvornikra, Boszniába vitte.

Onnan ment azután Cabrinovic Tuzlára, Jovanovic Miskóhoz.

(Folytatjuk.)

A segítő akció

A Gazdasági Egyesület a gazdasági munkásokért.

A debreceni Gazdasági Egyesület ma a következő fölhívást intézte a gazdákhöz:

Debrecen gazdaközönségéhez!

Az 1907. évi törvénycikk 49. szakasza értelmében a gazdasági cseléddel kötött szerződés megszűnik, ha a cseléd mozgósítás alkalmával bevonul és a szerződés megszűntése miatt egyik fél sem igényelhet kárpótlást.

A törvénynek az a rendelkezése, mely a szerződést kizárólag a jog szempontjából méri, nyilvánvalóan nem menthet föl senkit azon hazafias és emberbaráti kötelesség alól, hogy tehetsége szerint lehetően *gondoskodjék annak a gazdasági cselédnek itthon maradt családjáról*, aki a békében a magyar földnek munkása, és most annak vérvél védelmezője.

Debrecen gazdaközönsége minden időben megbecsülte és szeretettel volt a gazdasági cselédek és munkások iránt és most is, amidőn — bár maga a gazda is nehéz helyzetben van — a hazafias hívó szóra kész lesz ezek iránt minden áldozatra.

Ghüllányi Imre báró földmivelésügyi miniszter felhívására felkéri a Debreceni Gazdasági Egyesület a gazdaközönséget, hogy a *gazdasági cselédek és munkások itthon maradt családját vegyék a gazdák pártfogásukba, a családtagok alkalmazása, a járandóságok méltányos kiszolgálása által és általában a jótétemény bármely alkalmas módján mentés meg őket a nyomoruságtól és az ember-szeretet cselekvő munkája által a hazáért küzdő harcosok könnyező családjának szerzzék meg a szeretetet, a részvét és segítés áldását.*

Debrecen, 1914. augusztus hó 5-én.

A Gazdasági Egyesület elnöksége.

A termény-árak szabályozása.

Az élelmiszerek hatósági ármegállapításának kérdésénél legfontosabb a termények árának szabályozása. A kereskedelmi és

iparkamara holnap, szombaton délután fél 4 órakor a nagyobb termelők, a terménykereskedők és a malmok képviselőinek bevonásával értekezletet tart, amely alkalommal a terményárak szabályozásának kérdése kerül megvitatásra. A tárgy rendkívüli fontosságára tekintettel nagyon kívánatos, hogy a meghívottak mind megjelenjenek.

Montenegro hadat üzent a monarchiának

Cetinje, augusztus 7. A montenegroi kormány közölte Otto Ede osztrák-magyar követtel, hogy Montenegro Ausztria-Magyarországgal szemben háborus állapotban levőnek tekinti magát. Követünk már elhagyta Cetinjét.

Dánia semlegessége

Koppenhága, augusztus 7. A kormány hivatalosan deklarálta Dánia semlegességét a német-angol hadviselőkkel szemben.

Az angolok lefoglaltak egy török dreadnoughtot.

Konstantinápoly, augusztus 7. A „Sultan Osman” dreadnoughtot, amelyet egy angol hajógyárnak szeptemberre kellett volna szállítania Törökország számára, az angol kormány lefoglalta. A török nagykövet tiltakozott a lefoglalás ellen, az angolok azonban kijelentették, hogy kifizetik a hajó árát, de nem engedik elvinni a hajót.

HIREK

A teheráru-szállítás

A magyar államvasutak debreceni üzletvezetősége augusztus 4-ike óta csak korlátozott közlekedést tart fenn, még pedig helyi viszonylatban. A teheráru-küldeményeket a minimálisra csökkentették, úgy, hogy élőállatot nem szállítottak. Most az államvasut ezt a rendelkezést *részben hatályon kívül helyezte*, amiről a következő hirdetményben értesíti a közönséget:

Magyar királyi Államvasutak
Üzletvezetősége Debrecen.
25811914. Hf. szám.

Hirdetmény.

Értesítjük a t. szállító közönséget, hogy a mozgósítás 6-ik napjától, vagyis f. évi augusztus hó 9-től kezdve — az erre vonatkozó külön hirdetmények szerint közlekedő „Helyi vonatok”-kal podgyászok, szállítóvevényekkel elszámolt élelmiszerek és visszamenő üres edények, romlandó cikkekkel álló gyorsárúk is, amennyiben lehetséges, teheráruként feladott élőállat-küldemények is szállíthatók, de *csakis az illető helyi viszonylatban*, vagyis az illető helyi vonat végállomásáig való rendeltetéssel.

Az Üzletvezetőség.

— Vasárnapi istentiszteletek. A református templomokban vasárnap, e hó 9-én prédikálni fognak: a Nagytemplomban délelőtt Baltazar Dezső dr. püspök, délután Hajdu Gyula s. lelkész, a Kistemplomban délelőtt Barkász Imre hittanhallgató, délután Konrad Zoltán s. lelkész, a Kossuth-utcai templomban délelőtt Uray Sándor lelkész, délután Demeter Gyula s. lelkész, az Árpád-téri templomban délelőtt Balogh Béla s. lelkész, délután Balogh Béla s. lelkész, az ispotályi tempomban délelőtt Török József hittanhallgató, délután Polgár Gyula s. lelkész, a homokkerti imaházban Boér Károly vallásánár, a városi szegényházban Nagy Zoltán kollégiumi esküdt-felügyelő.

**Steckenpferd-
Illomtejszappan**

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr és szépség gondozásában való föltűnőhatatlanságáért. **Ezernyi elismerőlevél!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ügyeljen nyomatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 filléért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképpen kitérő Bergmann Manera Illomkrémje (70 fillér egy tubus). Kitérő szer női kezek gondozására.

— **A mentők és a háború.** A debreceni önkéntes mentő-egyesület augusztus 9-én, vasárnap délután 5 órakor a városi tüzoltó-laktanya helyiségében igazgatósági ülést tart, melynek tárgya: Az egyesületnek mozgósítás és háború esetén, az alapszabályok 4. paragrafusa értelmében teljesítendő szolgálatai felett való tanácskozás és határozat, továbbá az e célból szükséges mentő eszközök beszerzése iránti intézkedés.

— **Letartóztatott orosz és szerb kávéházi vendégek.** Szatmárról jelenti tudósítónk: Ma éjjel a rendőrség letartóztatott egy orosz és három szerb fiatalembert, akik a cár és Oroszország éltetésével vonták magukra a figyelmet a Viktória-kávéházban. A négy fiatalember — három civil és egy tűzérőrmester — gyanusan viselkedett, a velük szomszédos asztalnál ülők tisztán hallották, hogy mikor a cigány hazafias dalokat játszott, ők az orosz cárt, Oroszországot és Szerbiát éljenezték. Nyomban értesítették a csendőrséget és katonai hatóságot. Mindkét részről megjelentek az illetékes közegek és együttesen vallatóra fogták a gyanus egyéneket. A katonaruhába öltözött ember azt mondta, hogy Kotka tűzérőrmester és a vele mulató három civil katonaszökevényt hivatalosan kíséri Stanislauha. A civilek egyike, bécsi egyetemi hallgatóként jelentkezett és egy, első pillantásra felismerhetően hamis index-szel akarta igazolni magát. A másik Branko Kaluygersic, hivatalnoknak mondja magát, okmányai szintén gyanusak. A harmadik, egy szokatlanul hatalmas termetű orosz, Paul Emilnek mondja magát, az oroszországi Szura községbe való. Igazolni nem tudta magát. A négy elfogott egyén itt tartózkodásának okaira nézve nem tudott felvilágosítást adni. Vallomásuk egymással teljesen ellentmond, ezért a három civilt a rendőrség, a tűzérőrmesteri ruhába öltözött embert a katonai hatóság vette őrizetbe.

— **A Népiroda munkásközvetítési osztályánál** augusztus hó 7-én volt:

Munkás kínálat: Cipész és csizmadia 4, gazdasági munkavezető 3, gépész 3, gyári munkás 5, kazánfűtő 1, rézműves 1, kőműves 1, lakatos 1, mezőgazdasági napszámos 2, napszámos nők 1, üzleti alkalmazott 2. — Összesen 24.

Munkás kereslet: Borbély segéd 1, molnár 2, mindenes cselédleány 1, gyári munkásleány 2, házmester 1, asztalos 1, vasesztergályos 1, géplakatos 3. — Összesen 12.

— **Halálos baleset a Nagymacson.** A nagymacsi gazdaságban a búzát zsákokban hordták be az emeletes magtárba. Amint egy csigán felhúzták a zsákokat, egy zsák elszakította a kötelet s a magasból Márton József 18 éves munkás fejére zuhant. — A munkást halálos sérüléseivel kocsira tették s behozták a debreceni kórházba, ahol haldoklik.

— **Marólugot ivott egy gyermek.** — Dirner Emilia 14 hónapos gyermek szüleinek Bethlen-utca 51. szám alatti lakásán valahogyan hozzájutott a marólugos üveghez és ivott belőle. A leánykát súlyos sérüléseivel beszállították a kórházba. A rendőrség nyomozást indított, hogy kit terhel felölősség a gyermek balesetért.

— **Az osztályosorjáték és a háború.** Az osztályosorjátékról szóló törvény szerint, ha háború törne ki, joga van az osztályosorjáték igazgatóságának a szerződéstől elállania. Ez a lehetőség most előállott, azonban az osztályosorjáték igazgatósága nem él szerződés szerű jogával és kihirdette, hogy a legközelebbi huzást megtartják és a legközelebbi osztályra szóló sorsjegyek eladás sem fog halasztást szenvedni.

— **A helybeli fűszerkereskedők** indítatva érezik magukat alábbi határozatukat a t. vevőközönség tudomására hozni. „A külsőben levő európai háború igen súlyos helyzetbe hozott bennünket kereskedőket, amennyiben egyrészt teljesen elzárt a beszerzési forrásoktól — s ez által áruhiány állott be — másrészt a kihirdetett moratorium miatt árut csakis a pénznek előzetes sürgőnyi beküldése ellenében kaphatunk, amely árut aztán kerülő utakon, legtöbb esetben csak tengelyen hozatva, nagy költséggel birunk megszerezni. Ez az új helyzet vevőinkkel szemben is a megszokott kellemes és sok esetben a hitelre alapított összeköttetést új irányba tereli, s a változott helyzet folyán a kereskedelem csakis úgy tud nagy hivatásának lelkiismeretesen megfelelni, ha a vevőközönség részéről a legnagyobb támogatásban részesül. Ezen támogatás elsősorban a vevőközönség részéről a fenálló számlatartozás kiegyenlítése által érhető el, amennyiben mi a moratorium dacára is számtalan esetben kénytelenek vagyunk fizetni, hogy új áruhoz juthassunk. Ezek és sok más kényszerítő ok hatása alatt kérésünk oda irányul, hogy számláját mindenki lehetőleg teljes összegében kiegyenliteni sziveskedjék, mert csak ennek kifizetése után lehetünk azon helyzetben, hogy a szükségletet ezentul is kielégíthessük. Azon reményben, hogy a moratorium által nyújtott fizetési halasztást, mely már is súlyos kamatterhekkel fenyeget bennünket, nem kívánja a t. közönség igénybe venni, s pénzbeli támogatásaival fenti kérésünknek eleget tesz, vagyunk mindenkor készséggel szolgálatukra. Kiváló tisztelettel: Csanak József, Csillag József, Deutsch Albert és Fia, Deutsch Lajos, Félegyházy János, Fűszerkereskedelmi R.-t., Ganofszy Lajos, Grósz Sándor és Testvére, Grünberger és Glück, Király István, Klein Ignác, Komlóssy Lajos, Kontsek Géza, Lindenfeld J. Jenő, Ullmann Salamon, Váray János, Váray József.

**Mack'féle
KAISER-
BORAX**

Előkelő Toaletszer
Száz ezer családban használatban, finomítja és szépíti a bőrt, megvédelmezi minden időjárás ellen. Csak valódi piros kartonban á 15,30 és 75 fillér. Kaiser-Borax-Szappan 80 fillér. Tola-Szappan 40 fillér.
GOTTLIEB VOITH, WIEN III/1
Mindenhol kapható.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY
„ CZEONÉL „
DEBRECZEN,
Kistemplombazár

Napernyők
Gyermekruhák
Harisnyák
Tricók

!! nagy választékban !!

**APRÓ
HIRDETÉSEK**

Vidékről
apróhirdetéseket legelőszertőbb postautalvánnyal feladni. Az apróhirdetés szövege a postautalvány szelvényén elfér. — Zárt levélben is lehet; akkor a hirdetés ára levélbélyegben csatolandó.

Apróhirdetésre telefonon felvilágosítással nem szolgálunk.

Isolig leveleket csakis kellő igazolás ellenében ad ki a kiadó hivatal.

A Debreceni Független Ujság telefon száma: Szerkesztőség 3-39 Kiadóhivatal 3-39 és 18 Nyomda 18

Különlétele

18 éves
leányomat olyan uriaszszony mellé adnám, ki nek férje bevonult. — Ajánlások Alt László irnokhoz Nádudvarra küldendők.

Hölgyeim!
Egyszeri próba meggyőzi, hogy szeplőt, málfoltot, pattanást, vimmedlét, minden bőrruhságot az országghírű ártalmatlan **Matild-arcfenécs, crém és szappan** okvetlen elmulasztja. Ha nem, árat minden kibeszélés nélkül visszaadom. Semmi rizikó, próbálja meg. Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában. **Főraktárak: Jóna és Jóna és Tóth Béla utóda Kubek Tisza-palota. 2736**

Levelezés

Isolig levélről a hirdetés száma is kérétek.

Apuskám édes!
Isten éltesen s óvjon meg minden bajtól! Születés napodra szeretettel ölel s millió forró csókot küld. Imilid.

Géza!
Mit tudjak itt írni, mondja. Beszélni akartam mindég... nem írni... Géza.

Üzlet

FRISS
föltöltési évenvívsek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

SZEGEDI PAPRIKA-különlegességek óriási raktára **LINDENFELD J. JENO** fűszer- és gyarmat-áru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Poloskairást
NÁNÁSSY ISTVÁN legsikeresebben végzi a Máv. vasutak poloska és féregirtója. Kérem 849. számú telefonon felhívni. Évi kezelést és megvizsgálásokat is végez. Folyadék mérég kapható. Levélbeli megrendeléseket kérem. Postakert, Gyár-utca 6.

Matulatur papiros kapható a kiadóban.

KÖLCSÖN

sorsjegyekre, értékpapírokra és I-rendű vidéki takarékpénztári részvényekre

Konvertált jelzálogra 140 K
Hazai sorsjegyre . . . 90
Osztr. vörös kereszt s.j. 40
Olasz vörös kereszt s.j. 30
Erzsébet sorsjegyre . . . 7
Jóna . . . 10
Bazilika . . . 20
Magy. vörös kereszt s.j. 22

A kölcsön apró részletekben törleszhető. Ha sorsjegyet bárhol zálogban vannak, úgy a letéjegy beküldése ellenében a kölcsönt a fenti összegre főmeljük. **Ésszelletésére vásárokat, de még ki nem fizetett sorsjegyeket kiváltjuk és rájuk fenti kölcsönt adjuk.**

A Debreceni Közlöny Kölcsönintézet Részv.-Társ. bankoszálya SIMONFFY-UTCZA 13. SZÁM. Telefon 298. Alapítási év 1874.

**FELVESZEK
EMBEREKET,
SOK PÉNZT**

kik naponta
kereshetnek.

Jelentkezzenek d. e. 10 órától
Piac-u. 49.,
második udvar, első emelet.

Ragyogó fehér a fehérnemű
— egy 1/2 órai főzés után —

Persil
önműködő mosószerrel

Jótállás mellett ártalmatlan! Chlor nélküli! Kefelés nélküli! — Dörgölés nélküli!

„PERSIL“ megkíméli a fehérneműt, azt kazánban főzve fehér lesz, mintha a napsugarak a szabadban fehéritették volna. — Gyár.

GOTTLIEB VOITH, WIEN, III/1.
Mindenütt kapható!